

de for Vane at hugge omtrent som han lystede og sjældent paa sit eget, det kaldtes at "bjerge Skov" og blev ikke betragtet som Tyveri, men i det højeste som ulovlig Skovhugst, og det medfølgende Agerland, som i ca. 70 derefter følgende Aar blev dreven under Gaarden i Ellinge By, besværliggjorde Driften i høj Grad og forringede Nettoudbyttet af Jorden saa at den Smule bedre Skov i de første Aar kun var en ringe Erstatning for de forøgede Driftsomkostninger. -

Hindemæe Gods, som bestod af de 3 Gaarde og Husene i Paarup, samt 2 hele Gaarde og et Hus i Ellinge By, fik deres Part af Fællesskabet ca. 340 Tdr. Land. Annexgaarden og Skovgaarden hver 50 = 100 Tdr. Land og Resten til Deling imellem Rønnigesøg. Bønder i Ellinge By ca. 1000 Tdr. Land.

Til Boelstedet i Paarup som tilhørte R. Søgaard blev henlagt 8½ Tdr. Land tæt udenfor Stedet og sammen med Hindemæe-Godsets Bønders Lod. Denne Lod blev afsat fra Kildegaard's Mark ved Hestehavegaarden i en lige Linie over alle Agerskifter til Paarup-Ellinge-Vegen ved Allebrohuset hvortil Byens Tofter hidtil havde grændset, iøvrigt begrændsedes Lodden ad Tvedvadvejen, Møllegdyden og Skjælvadvejen paa ca. 20 Tdr. L. som blev tilbage fra Taxationen og senere tillagt Lars Povlsens Gaard Matr. N° 12, men ved Magelæg 1870 tillagt R. Søgaard. Ved Overtagelsen af R. Søgaards Part tilbød Major Lemvigh at udflytte 2 a 3 Gaarde efter Omstændighederne, og dette Løfte indfrieede han fuldtud idet han ved Godsets Deling allerede det følgende Aar 1796 udflyttede 6 Gaarde, 3 paa hver Mark, nemlig Sandgrav-, Fællesvad- og Lyumskovgaard i Espemarken og Mosegaarden, Kildegaarden eller, som den dengang blev kaldt, Koglegaarden efter Koglehojmen, som Pladsen kaldtes, hvor Gaarden blev bygget, og Kathriøbjerggaarden i Styrsmarken. Denne Foranstaltning burde han takkes for i sin Grav, thi derved fik Ellinge By en langt bedre Udskiftning end mange andre, hvor næsten ingen Udflytning fandt Sted, men Delingen blev gjort med en mindre Lod ved Byen og større Udlod eller og som det undertiden ses, i Vifteform, spidse Lodder ved Byen og bredere udad, som altid vanskeliggjør Driften og øger Markvejenes Længde og Areal. Det var imidlertid lettere sagt end gjort at udflytte alle de Gaarde paa en Gang, thi dels kunde de forarmede Fæstere ikke yde anden Støtte end Kjørselen og deres personlige Arbejde, dels var de saa indlevede i den nære Forbindelse i Byerne, hvor de daglig kunde se og tale med hinanden, at de nærede stor Uvillighed imod at flytte ud paa Marken, at dette store Gode blev betragtet som en Ulykke eller Straf. Om Valget af, hvem der skulde udflyttes, skete vilkaarligt af Godsejeren eller ved Lodkastning. ved jeg ikke; men ved Forde-

lingen af Lodderne imellem Godsets Bønder gjordes lettere ved den forudgaaende Taxation til Deling imellem Godsejerne var det ikke bestemt, thi alle frygtede for at faa den Lod som Mosegaarden kom til at ligge paa fordi det meste var lav og uopdyrket Jord, kun Spurvholmsagre-Strækningen mellem Gaarden og Landevejen var anset for god Jord, men inden Foraaret 1796 var det bestemt, thi da Herskabet formentede det uoverkommeligt at flytte alle 6 Gaarde paa en Gang og vilde have Flytningen af Lyumskovgaarden udsat til det følgende Aar, paatog Fæsteren Hans Sørensen sig at flytte Gaarden selv imod Tilskud af Herskabet for at undgaa den besværlige Drift af hele deres Lod i over $\frac{1}{4}$ Mils Afstand et helt Aar. Af den Grund blev denne Gaard bygget i en noget anden, men ingenlunde bedre Form end dem af Herskabet opførte, der alle var efter en Tegning - Stuehus i Øst og Vest, mod Nord med Port imellem Stuehus og Lade, og en anden Port midt i den søndre Lade ligefor Stuehuset. I samme Form blev ogsaa de af Rønninge By udflyttede Gaarde under R. Søgaards Gods opførte, medens de paa Raunholt-Hellerup Godser i samme Tid udflyttede fik 2 Porte i Laden ligefor Stuehuset og derfor var let kjendelige fra hverandre. Af Hindemaae Gods blev ingen Udflytning foretaget og Fordelingen af Gørderne blev derfor langt mindre hensigtsmæssig. Den ene af Godsets Gaarde i Ellinge laa ud for Stevnen hvor Linden nu staar i den Have hvor Skrædder Lars Jacobsen bor. Manden dér, som hed Hans Christensen, fik ved Gaarden kun Haven og hele Tilliggendet af Jord blev afsat fra Tvedvadvejen langs Møllegdyden lige til Langemosehave nord for Jørgen Skyt samt endel af selve Skoven Matr. No 13a, b, c o.s.v. samt Jørgen Skyts Sted. Den anden Gaard som laa hvor Anders Smed nu bor og beboedes af Jacob Andersen fik Haven og Toften ved Gaarden samt en firkantet Lod imellem Tvedvadvejen og Hans Christensens Mark i Vest og Paarupvejen i Øst, desuden ca. 30 Tdr. Land hvor Hestehavegaarden nu ligger og en Skovlod i Langemosehave paa ca. 10 Tdr. Land, Matr.No 20. Huset i Ellinge som nu beboes af Fæster Sadelmager Christen Hansen fik foruden Have og Toft ved Huset et Par Tdr. Land langs Kildegaardens Mark, der hvor nu Hestehavegaarden ligger. Synderlig bedre var Delingen ikke, for Gaardene i Paarup By, navnlig for Hans Christensens Gaard Matr.No 1, der fik over Halvdelen af sit Tilliggende afsat paa begge Sider af Skjælvadvejen, for en Del grændsende i Nord til R. Søgaards Sø, medens de maatte afstaa den fælles Vengekrog til Fordel for Husmændene som der fik beqvemt liggende Lodder, godt kultiveret Jord. -

Samtidig med Jorddelingen blev der ogsaa foretaget en Regnsdeling saaledes at hver Mand fik lige lange Stykker Udhegn at vedligeholde forholdsviis efter Hartkorn. Ved Udhegn forstodes alt hvad

der omsluttede en Mands Lod, ikke Mellemshegn i selve Lodden, imellem Naboer deltes Hegnet i lige lange Stykker, ligesaa ind til Nabosognegrund, som var delt fra ældre Tid i større og mindre Længder. Derfor fik alle Lodtagere ikke lige meget Udhegn, hverken ved Nabosognegrund eller ved de offentlige Veje, som var bestemte til Indhegning og derfor blev en Del af Hegnene ved Vejene tildelte de Mænd, som ved deres tildelte Jordlodder havde faaet forholdsvis for lidt Udhegn. Det hændte derfor at adskillige fik fjerntliggende Hegnstykker ved Vejene at opsætte og vedligeholde, navnlig blev Hegnet ved begge Veje langs Skolelodden tildelt andre Lodsejere, saaledes fik Hans Nielsens Gaard, Matr. No 15 hvis Jordlod kun med en ringe Del stødte til Vejen en længere Strækning tildelt ved Skolelodden, ligesom Bækstrup Bymænd fik tildelt den Part, de paa dette Sted i Forhold til deres Hartkorn kunde tilkomme. I omtrent 70 Aar blev denne Deling respekteret, men da opdagede en Mand at der staaer i Skoleloven af 1814 at Hegnet om Skolens Lod skal vedligeholdes af de gaardbrugende Beboere og mente sig derfor fritaget udover lige Part med alle andre. En lignende Paastand blev gjort gældende andre Steder, f. Ex. i Rønninge og Herrested, men ved Fremlæggelsen af Hegnsdelingen som for disse gamle Skolelodder unødvendiggjorde Anvendelse af ~~Skoleloven~~ Skoleloven, blev den gamle Forpligtelse paa- viist og Sagen dermed endt. I Ellinge stod Striden i nogle Aar, fordi Hegnsdelingen som tilligemed andre Udskiftnings-Dokumenter skulde opbevares paa Rønningesøgaard som største Lodsejer, ikke kunde findes og der ikke paa anden Maade kunde skaffes fuldgyl- digt Bevis for Forpligtelsen. Striden endte med at Lærer Vaaben i Slutningen af Halvfjerdserne med Skoledirektionens Samtykke overtog Hegnets Vedligeholdelse for 100 Kr., hvorfor han skulde plante med Hvidtjørn og opfrede det til varigt Hegn. De øvrige Stykker Hegn ved anden Mark langs de offentlige Veje faldt efter- haanden bort, da Aamtsraadet flere Gange resolverede at det ikke kunde paalægges nogen at holde Hegn ved offentlige Veje, og nu i Slutningen af Aarhundredet bliver det ene Hegn efter det andet sløffet da Tøjring er almindelig indført og Drift med løsgaaende Kreaturer kun enkeltvis bruges en kort Tid af Efteraaret. -

Var Hindemaegaards Ejer ikke fremsynet med Hensyn til Ud- flytningen af Gaarde, saa havde han dog paa anden Maade ha- vt Blik for sine Fæsternes Vel. Som foran bemærket gik hans Høvmærk tæt op til Paarup By med Led ind til Gaden ved Simonshuset, Beboerne af Paarup overdrog han en Nøgle til Ledet, som de maatte benytte og færdes over Høvmærkerne ad en Markvej som laa omtrent hvor Vejen

nu gaar, naar de skulde til Hoveriarbejde paa Gaarden eller dens Marker og rimeligvis har indset Nødvendigheden af at Vejen i Fremtiden blev bibeholdt, thi ved Matrikuleringen 1804 blev der paa hele Vejlængden til Afgang i Høstkorn beregnet en Bredde af 12 Alen. Det var imidlertid kun faa Aar ind i det ny Aarhundrede før denne "Paarupløkken" kaldet blev udstykket, den forreste Del blev solgt til Mads Thomsens Fader, Husmændene i Paarup fik i Fæste hver et a to Stykker, ca. 5 Tdr. Land hver, en Lod blev fæstet af Forvalter Eggers som boede i det R. Søgaard tilhørende Fæstehus paa Slotspladsen Matr. N° 10 og som senere ved Magelæg kom til at høre til R. Søgaard, i Byrreerne fæstet og bebygget af Henrik Murer og Skrædder Knud Pedersen, senere kjøbt til Selveje af Smed Hans Larsens Fader og af Rasmus Hansen, et Stykke blev tillagt Mørkekroghuset, hvis Jordlod tillige med flere andre smaa Huslodder fra Skjellerup var bleven tilplantet med Skov, et andet Stykke blev tillagt Bendixhuset som laa ved det nordvestlige Hjørne af Hindemæ Skov og hvis Lod ligeledes blev tilplantet, - dette Hus blev som faldefærdigt nedbrudt og opført paa Lodden af Lars Hansen (Bendix) 1872. - 3 Huse blev ved den fæste Udstykning opførte og bortfæstede, nemlig "Kohavehus" til Anders Larsen, nu Skrædder Anders Jørgensen, "Langkjærhus", senest Povl Andersen, og "Paaruphus", ogsaa kaldet "Tambohus" efter dets første Fæster Peer Tambo, hvorefter den ved Huset liggende Sø ligeledes fik Navn, nuværende Fæster er Christian Hansen. I Slutningen af Tres'erne blev Anders Rasmussens Hus flyttet fra sin gamle Plads ved Gadekjæret i Byen til Lodden hvor det nu ligger. Omtrent paa samme Tid blev Stenhugger Hans Rasmussens Hus skilt fra Anders Jørgensens, hvormed det var sammenbygget, og opført hvor det nu ligger. Da "Paarupløkken" som blev delt i mange forskjellige Lodder var Hovedgaardsjord ere alle disse Jorder fremdeles tiendefri. De vedblev fremdeles at høre til Skjellerup Sogn efter Matrikuleringen, men blev henlagt til Ellinge Skoledistrikt istedet for Kirkeskov, som tidligere skal have tilhørt Distriktet om det end ikke omtales ved Fællesskabets Ophævelse hvori den ikke har haft nogen Del. 1832 blev endvidere Christen Nielsen (nu Jens Kipper) og Skrædder Lars Jacobsen (nu Anders Christian Jensen) ved Amtsresolution underlagt Ellinge Sogn tilligemed ^{af(?)} Opbyggerne af disse Parceller: "Thomashuset", "Fragtmandshuset" og "Træskomandshuset". Det var en foreløbig Vinding for Ellinge Sogn som dengang skulde vedligeholde Degneboligen, svare Læreren Løn i Penge, Korn, Fourage og Tørv, og derfor, jo store Distriktet var des mindre pr. Td. Hartkorn. Disse ~~Korn~~ Ydelser med Undtagelse af Tørv blev leverede hvert Aars Hellig tre Kongers Dag, og Læreren trakterede da med Åbleskiver etc. og

om Aftenen og Natten derpaa med Øl og Brændevin til Yderne, Smørrebød til Skoleforstanderne som modtog og afleverede Ydelserne, og det var kun faa der undlod at deltage i dette Leben. Ogsaa for Læreren var det en Fordel at faa Distriktet udvidet idet Offer og Accidenser fra de ny Beboere fulgte med. Derimod haves ingen Hjemmel for at de 2de andre Beboere af Bøgebjerg, Rasmus Knudsen og Johan Pedersen maa tilhøre Ellinge Sogn hvorhen de altid har regnet sig hørende siden deres Huse i Halvtredserne blev opførte. En Strid imellem Lærerne om om hvem Højtidsofferet, som altid blev lagt i Ellinge Kirke, tilkom endte med Provst Jungersens mundtlige Forslag, at Ellinge Kirkesanger kunde beholde det ham tiltænkte Offer og at Kirkesangeren i Skjellerup saa kunde klage hvis han fandt sig beføjet dertil.

Ved al denne Bebyggelse blev der mere og mere Brug for Vejene, ved Thomas's Hus i Paarup blev der brudt Hul i Hegnet til Paarup Gade og derved aaben Forbindelse med Møllegaard og direkte Færdselsvej for de til Ellinge henlagte Beboere. Hovedvejen Paarup-Skjellerup blev almindelig for gjennemgaaende Færdsel men var dog fremdeles ureguleret som Markvej; i Halvtredserne søgte Pastor Mau som Sogneraadsformand gjentagende at faa den udvidet og forbedret, men naaede kun at faa den paa 6 Alens Bredder uden Grøfter; Ledene var derefter ikke lukkede, men Ledpælene stod dog endnu i nogle Aar som Minde. Nogle meget store Stendiger ved Paarup, særlig imellem Byen og Bækken, der kun havde en Afstand af 4-5 Alen og saaledes aldeles umulig at passere forbi med 2 Vogne, blev paa samme Tid flyttet til en Afstand af 8 a 10 Alen saa Forbifart blev mulig. Da Vejloven af 21 Juni 1867 bestemte at der hvert 5te Aar skulde optages en Fortegnelse over alle ikke private Veje i Kommunen, maatte Sognevejen med blandt disse og efter nogle Aars Forløb fandt Amtsrådet yderligere paa at faa Vejene klassificeret efter den Betydning de maatte have for Færdselen og derefter stille bestemte Regler for Bredden. ~~Ven~~ Vejen blev da ansat i 1ste Klasse og undtagelsesvis bestemt til 8 Alens Bredder i Banen, medens det ellers i Almindelighed er 10 Alen for 1ste Klasse.

Den anden af Hindemaes Hovløkker, som strakte sig mod sydvest[?] til et Stengjærde som stod i Linie fra Mørkekroghuset til Møllegaardens Mark og mod nordøst til Boveskov blev ligeledes i Aarhundredets Begyndelse udstykket og tillagt forskellige Fæstere hvoraf et Par Husmænd i Paarup, Skovfogedens Lod og forøvrigt bebygget af Boveskovhuset som nedbrændte i Tres'erne og blev delt, samt Vægterhuset. Skoven blev reguleret omtrent til sin nuværende Grændse og de dervedværende Huslodder som var tillagte Husmænd i Skjellerup blev

